

*Charles Maung Bo SDB bíboros,
Yangon-Burma (Mianmar) érsekének katekézise*

KRISZTUS JELENLÉTE AZ EUCHARISZTIÁBAN:
A KREATÍV TÜRELEM MEGTESTESÜLÉSE

Bevezetés

Jézus nevében köszöntelek mindnyájatokat, Magyarország kedves népét és a világ különböző részeiről érkezett zarándokokat. Magyarország nagyszerű népét, kedves budapesti vendéglátóinkat, fivéreinket és nővéreinket a világ minden tájáról. Hálás vagyok a szervezőbizottságnak, a magyarországi egyháznak, minden püspöknek, szerzetesnek, Isten népének. Természetesen az ittlétemet különösen kedves barátomnak, Őminenciája Erdő Péter bíboros úrnak, esztergom-budapesti érseknek, Magyarország primásának köszönhetem, akinek szívélyessége és ragaszkodása miatt az utazással kapcsolatos minden kihívás ellenére is el tudtam jönni ide. Köszönöm Eminenciádnak. Ez olyan, mint a pünkösdi pillanat. Isten minden forrása misztikus folyóként árad itt. Mi, minden fajból, minden nyelvből és minden kultúrából érkezett emberek Krisztus testeként gyűlhettünk össze, és ünnepelhettük egységünket. Ezek a kegyelmi pillanatok hozzanak egészséget a világnak, békét és jólétet minden léleknek. Isten az, akit dicsőítünk: „minden forrásom belőled fakad”.

Az eucharisztikus kongresszus valójában egy katolikus „egyetemes összejövetel”, amely a Szentlélek első, az apostolokra való kiadásának emlékére rendezett ünnepség (ApCsel 2). A Szentlélek erős szele árad keresztül ezen a pavilonon, a Lélek tüzes nyelvek formájában ereszkedik le. A mi nyelveink különbözőek lehetnek. De az Úr Jézus üzenetében egységesek vagyunk. Ünnepeljük a kegyelem e pillanatát.

Engem választottak pápai legátusnak az előző kongresszusra a Fülöpszigeteki Cebuban. Az egyhetes eseményen 71 különböző országból több ezer zarándok vett részt.¹ A Lélek kiadásának élménye volt. A Fülöpszigetek továbbra is az egyik legnagyobb és nagyon aktív katolikus or-

szág. Milliók vettek részt a napi szentmiséken, imádságokon és teológiai elmélkedéseken. Mindezen ünnepségek közepette volt szerencsém találkozni a ti küldöttségetekkel, akik kedvesen meghívtak, hogy részt vegyek a hit e csodálatos összefüggésén. Természetesen az én kedves barátom és a ti nagyra becsült bíborosotok, Erdő Péter bíboros is ott volt. Nagyon örülök, hogy Őminenciája erőfeszítései ezt a látogatást eredményezték. Így örömmel tölti el a szívemet, hogy részt vehetek egy újabb kegyelmi eseményen. Örülök, hogy meghívtak, hogy beszéljek a Szűzanya születésnapján. Az ő közbenjárása ezekben a kihívásokkal teli időkben hozzon gyógyulást és békét mindenkinek! Nagyszerű vagy, Magyarország! Áldott vagy a világ összes nemzete között!

A magyarországi egyház – A türelem és a tűrés által formált egyház

Nagy csodálatot vált ki bennem a magyarországi katolikus egyház. A magyarországi egyház hosszú múltra tekint vissza, amikor tanúságot tett az evangéliumról, amikor szembenézett az elnyomással és a szenvedéssel; olyan nemzet, amelyben különböző etnikai, nyelvi és liturgikus hagyományokkal rendelkező emberek élnek együtt. Nagy örömmel gondolok vissza ennek a bátor katolikus egyháznak a történelmére, amelyet Szent István, Magyarország első királya evangelizált 1001-ben. Kemény munkája eredményeként megannyi egyházmegye jött létre, megtért e nemzet. Biztos vagyok abban, hogy erényes szelleme itt lebeg e konferencia felett. Országokban az egyház oly sok szentet és vértanút, misszionárius férfit és nőt adott az egyetemes egyháznak. Hálát adunk Istennek mindannyiukért. A történelem hullámvölgyein keresztül megőrizték a hitet, szenvedtek és küzdöttek; de hűséges tanúi voltak az evangéliumnak. A gyönyörű templomok és kolostorok ennek a nagyszerű hitnek az emlékei. De mindenekelőtt ez az Eucharisztikus Kongresszus erőteljes tanúságtételt jelent arról a hitről, amely nagyon is élő és eleven. Isten áldja meg továbbra is békével a földeteket, és töltsön el bennünket szeretetével, amikor az Ő nevében gyűlünk össze.

Nagy örömmel hallom, hogy Magyarországnak sikerült megfékeznie a pandémiás vírust, amely valamikor erősen fenyegette, és mi mint Egyetemes Család összefoehetünk, hogy együtt ünnepeljük a türelem gyö-

zelmét. Az Eucharishtiában jelenlévő Úr, aki megszorította az öt kenyert, és kiosztotta ötezer embernek, törje meg a gyógyulás kenyerét a mi összejövetelünkben és a világ számára. Imáink emelkedjenek fel, és kopogtassanak a mennyei ajtókon, hogy békét hozzanak. A mustármagyi hit hegyeket mozgathat meg. Imáink döntsék le ennek a járványnak a hegyét. Ez lehetséges. Magyarország bebizonyította, hogy ez lehetséges.

Magyarország, áldott vagy a nemzetek között. Szeresd Krisztust, és csodákat fogsz látni!

A mianmari burmai egyház – egy türelmében próbára tett egyház

Egy távoli országból érkeztem, egy kis országból Ázsia hatalmas kontinenséről, Mianmarból. Hazám, amelyet korábban Burma néven ismertek, Délkelet-Ázsiában található, 55 millió lakosa van. Kultúrákban gazdag, több mint 135 etnikai csoport él együtt, gyakran nevezik „szivárványnemzetnek”. Az egyház fiatal, de élénk és növekszik. Mianmarban az emberek többsége buddhista. Mint a legtöbb ázsiai országban, a kereszténység Mianmarban is kisebbségi vallás. Van azonban egy nagyon élénk és fiatal keresztény közösségünk, amelynek száma folyamatosan növekszik. Mianmar sok papi és szerzetesi hivatással megáldott ország. A mi népünk kegyes nép, szereti a művészetet és a kultúrát, és az emberek nagyon vallásosak. Isten jó volt hozzájuk, sok erőforrást őrzött meg a föld felett és a föld alatt. De népünk hét évtizede nagy kihívásokkal néz szembe. Az elmúlt hat hónapban egyszerű népünknek többretegű kihívásokkal kellett szembenéznie: konfliktus, Covid, a gazdaság összeomlása és éghajlati katasztrófák. A katolikusok sokat szenvedtek; templomainkat megtámadták. Népünk közül sokan menekültek a saját földjükön. Ferenc pápa különös szeretettel viseltetik e föld iránt. 2017-ben a világ meglepetésére hazánkat, az alig 700 000 katolikust számláló országot választotta a béke jegyében tett pápai zarándoklatának helyszínéül. Ő a peremvidék prófétája; azért jött, hogy meglátogassa a peremvidéken élő embereket. A közelmúlt politikai zavargásai után Ferenc pápa hétszer szólalt fel a szenvedő nép támogatása érdekében, a Vatikánban külön misét mondott Mianmarért. Nagyon örülök, hogy itt lesz a záróünnepségen.

Örülök, hogy itt lehetek; minden nehézség és az utazással kapcsolatos kihívások ellenére itt vagyok, hogy részese legyek a magyar egyház azon törekvésének, hogy az egyetemes egyházat elhozza erre a nagy eucharisztikus konferenciára. A ti intenzív imáitokat is kérem népemért. Szükségük van rátok, az imáitokra.

Hadd kezdjem előadásomat a türelemről: az isteni türelemről az Eucharishtiában. Hadd illusztráljam ezt egy Ferenc pápa által népszerűsített tisztelettel.

Csomóoldó Mária: A türelem jó példája

Hadd kezdjem egy történettel a Csomóoldó Boldogasszony² nagyszerrű festményéről. Amikor Ferenc pápa Németországban tanult, akkor találkozott a Csomóoldó Mária tiszteletével (Maria Knotenlöserin). A Csomóoldó Mária iránti tisztelet körülbelül háromszáz éves, de már szélesebb körben ismertté vált, mivel Ferenc pápa pápasága alatt, és amíg az argentinai Buenos Aires érseke³ volt, beszélt róla és népszerűsítette. A festményen Mária kioldja a csomókat. Az egyik angyal átadja neki a csomós szalagot, míg a másik a csomó nélküli oldalt tartja, és átnyújtja nekünk. A teológia szerint a csomókat, amelyeket őszüleinke engedetlenségükkel kötöttek, lassan kioldja a Szűzanya türelmes engedelmessége, aki igent mondott Gábor angyal hívására.

Mi köze van ennek a történetnek a mi témánkhoz? A türelem. Az engedetlenség akkor lépett be, amikor őszüleinke nem tudtak türelmet gyakorolni, és a gonosz tanácsára hallgattak. E történet szerint a megváltás Mária türelme által jön el.

De van egy másik érdekes oldala is ennek a történetnek. Amikor egy zárándokcsoport meglátogatta ezt a kegyhelyet Németországban, egy indulatos turista azt mondta a plébánosnak: „Atyám, Máriának kést kellett volna használnia, hogy gyorsabban elvágja a csomókat”. Nem volt tudatában annak, hogy a csomók sietős elvágása az egész szalagot tönkreteszi. A modern generáció gyors megoldásokat keres. A türelem kioldja a csomókat az életünkben. Mindannyiunk életében vannak csomók, sok csomót mások kötöttek, de sok csomót saját magunk kötöttünk: a pszichológiai csomókat, a spirituális csomókat és még a fizikai csomókat is.

Az emberi lények jók abban, hogy nehéz helyzetekbe csomózzák magukat, és akik kétségbe vannak esve, azok összebogozzák a csomókat, és csapdában maradnak. Az élet csomóinak kibogozásához türelemre van szükség.

Ferenc pápa azt mondta: „Mária által szívünk minden csomója, lelki ismeretünk minden csomója kioldható. Isten irgalmának semmi sem lehetetlen. Még a legbonyolultabb csomókat is kioldja az ő kegyelme.” Én azért imádkozom, hogy Mária segítsen a világnak kibogozni minden ön-maga által okozott csomót.

Lecke az életünkre nézve

A pápa biztatására kezdjük azzal az imával, hogy ugyanaz a türelem, amely Mária anyánkat éltette, éltesen mindannyiunkat, akik itt összegyűltünk, hogy megértsük, melyek azok a szellemi, testi és lelki csomók, amelyek akadályoznak bennünket. Imádkozunk az Úr Jézushoz, akinek jelenléte az Eucharishtiában, mint az ő teremtő türelmének megtestesítőjében adja meg nekünk azt a kegyelmet, hogy életünk minden nehéz csomóját türelemmel és kitartással oldjuk ki, mint Mária, hogy meglássuk életünk, családunk, nemzetünk minden áldását.

TÜRELEM: TÜRELMEK MEGÉRTÉS

Mi az a türelem?

Remélem, hogy türelmesen megértjük, mi a türelem. Egy órát szánok arra, hogy beszéljek nektek erről a témáról. Biztos vagyok abban, hogy türelmet fogtok tanúsítani, miközben áttekintjük ezt a nagyon fontos kegyelmet, a Szentlélek ajándékát, amely nemcsak lelkileg tölt el, hanem nagyon hasznos is az életünkben.

Szókratész a türelmet mestererényként értékelné: aki a türelem mestere, az mindennek mestere. A türelem azt jelenti, hogy reménykedve várakozunk. Mások úgy határoznák meg: a türelem nem a várakozás

képessége, hanem a jó magatartásé, miközben várakozunk. A türelem a következőképpen definiálható:

- A nyugalom megőrzésének állapota, miközben várunk egy eredményre; türelem, állhatatosság, kitartás.
- Az az állapot, amikor valaki képes elviselni a provokációt; tűrés, türelem másokkal szemben, az emberekkel szemben; az Isten útjainak megértésére szolgáló képesség.
- Szent Pál a Szentlélek ajándékának nevezi; ez az ajtó, amely a szeretet felé nyílik, és a szeretet jóságos. Ha a szeretet szót a türelemmel helyettesítjük a szeretet nagy lírai dicséretében, a szeretethimnuszban (1Kor 13), akkor megérthetjük a türelem jelentését.

Teréz anyát a szegények iránti türelméről és alázatos szolgálatáról ismerjük. Azt mondta: „*Türelem nélkül kevesebbet fogunk tanulni az életben. Kevesebbet fogunk látni. Kevesebbet fogunk érezni. Kevesebbet fogunk hallani.*” Őt átítatta a türelem, amikor napról napra, évről évre, évtizedről évtizedre tette, amit tennie kellett, annak ellenére, hogy felismerte, hogy a változás, ha egyáltalán bekövetkezik, lassan történik a szegények és elnyomottak helyzetében szerte a világon.⁴

Lecke Teréz anyától

A szentséghez és a mennyországhoz vezető biztos utunk a türelem és a szelídség a megpróbáltatásokban, amit az Isten és felebarát iránti szeretet motivál. És az ellenségeinknek való megbocsátás. A szelídek öröklük az országot. Türelemre van szükségünk ahhoz, hogy megértsük Isten bennünk végzett tevékenységét (Teréz anya). Az élet nem gyorsétem. Türelmes zarándoklat. A gyors internet összekötheti az okostelefonokat. Csak a türelem köti össze a szíveket.

Covid – A türelemre nevelő irritáló tanárunk

Még azok is, akik soha nem gondoltak a türelemre, megismerték, és kihívták jelentett számukra a pandémai során. A Covid a legfájdalmasabb

módon tanított meg minket erre az erényre. A türelem témája ma is fájdalmasan aktuális. A Covid bezárta templomainkat, ami az Eucharisztia ünneplését nagyon nagy kihívássá tette. Emberi érzékeinket megsebezte ez a vírus. Türelmünket próbára teszi:

- *Az emberi kapcsolatok hiánya.* Emberi közösségünk csorbát szenved a társadalmi távolságtartás miatt. Félünk egymástól. Még akkor sem tudunk megfelelően elbúcsúzni szeretteinktől, amikor meghalnak. Még a templomba sem tudjuk elvinni őket, hogy megtartsuk az utolsó eucharisztikus ünneplést.
- *A mosolyunktól való megfosztottság.* A maszkok elrejtik arcunkat szeretteink elől. A legnagyobb ajándéktól, a mosoly apostolkodásától foszt meg ez a vírus. El vagyunk rejtve szeretteink elől.
- *A megélhetés elvesztése* és az éhínség eshetősége olyan országokban, mint Mianmar.⁵
- *A szorongás.* Kénytelenek vagyunk kételkedni önmagunkban, sokadszorra is kezét mosunk.
- *A sebek.* Megdöbbenő a lelki seb, oly sok ember kényszerül arra, hogy egyedül, egzisztenciális szorongásban éljen. „A legtöbb áttekintett tanulmány negatív pszichológiai hatásokról számolt be, beleértve a poszttraumás stressz tüneteit, a zavarodottságot és a dühöt. A stressz okozói között szerepelt a karantén hosszabb időtartama, a fertőzéstől való félelem, a frusztráció, az unalom, a nem megfelelő ellátottság, a nem megfelelő tájékoztatás, a pénzügyi veszteség és a megbélyegzés.”⁶
- *A nagy kihívások a spirituális életben.* A spirituális értékek „kreatív és konstruktív mechanizmusok, amelyek a társadalom stabilizálásán, pusztulásának megakadályozásán dolgoznak, ez a szabályszerűségük”.⁷ Az együttérzés, a jóság, a szimpátia és a törődés néhány olyan spirituális érték, amelyeket a vírus veszélyeztet. Embernek lenni azt jelenti, hogy az isteni része. Ez a hivatás továbbra is nagy kihívást jelent.

A türelem segít megmenteni emberségünket a pandémiában

A nagy kihívások ellenére győzelmet aratunk a spirituális szférában. Ezt türelmünk által értük el, amit Szent Pál a Szentlélek ajándékának nevez. A Covid-19 keményen sürget minket, hogy újra felélesszük hitünket,

hogy lássuk Isten beavatkozását a koronavírus katasztrofális hatásának legyőzésében (91. zsoltár). A Covid arra kényszerített minket, hogy türelmesek legyünk: a türelem a következő lelki hasznokra tanított meg.

- *Nem felszentelt papok.* Az otthoni imádkozásra való felhívás nagyobb felelősséget ró a nem felszentelt tagokra. Az otthoni imádkozás annak hűséges megvalósítására késztet, hogy mindenkinek szabad útja van Istenhez Krisztus Jézus által (Ef 2,18). Eddig ezt a felszentelt papok tették. A világiak most felkelnek. A templomban, az oltáron történő kenyértörés helyett a gyógyulás kenyerét, a közösség kenyerét, a vigasztalás kenyerét, a kölcsönös támogatás kenyerét, az Ige kenyerét törjük meg. Az egész világ oltárrá vált. Egyetemes papsága által erre mindenki (1Pt 2) lehetőséget kap. A nagy misztikus, Teilhard de Chardin által megálmodott újfajta kozmikus Eucharisztia valósul meg az életünkben.
- *Családegyházak.* Mindenkinek papi felelőssége van abban, hogy közbenjárjon másokért Istennél (1Pt 2,9). Ez annak a megértésének az ideje lesz, hogy a fizikai templomi épületekben lévő közösségekhez hasonlóan az otthonukban együtt imádkozó családtagok is a valódi Egyházat (Krisztus Testét) jelentik lelki értelemben (1Kor 12,27).
- *Isten jelenlétének nagyobb mértékű tudatosítása.* Az otthoni imádkozásra szóló hívás ugyanúgy biztosítja Isten jelenlétét, összhangban azzal, amit Jézus mondott Máté evangéliumában (Mt 18,20): „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.” Az ilyen isteni felelősséget hittel kell kezelni.⁸
- *Nagyszerű tanár.* Ferenc pápa szerint a pandémia alatti türelmes várakozás mindannyiunknak nagy leckét adott: A pandémia rávilágított az önzés és a pazarlás kultúrája által uralt életforma kockázataira és következményeire, és választás elé állított minket: vagy folytatjuk az eddigi követett utat, vagy új útra lépünk.⁹

Mit tett a Covid? Leckék türelemből, reményteli várakozás

A Covid megfosztott minket a vasárnapi szentáldozástól, az Eucharisziától, amely lelki életünk forrása és csúcsa. Lelki és érzelmi kihívásokat hozott. De ezen a sötétségen keresztül az Úr azon munkálkodott, hogy újjáépítsen bennünket: hogy türelmesek legyünk eme egzisztenciális fe-

nyezetés közepette. Megértettük egymás ajándékát, az élet ajándékát, a hit ajándékát. Újjászülettünk a hála új valóságába. Megtanultuk, hogy az élet nagyon értékes, mindannyiunké nagyon értékes. Isten képmása vagyunk.

Hogyan értelmezi hitünk hagyománya a türelmet?

A türelem a keresztény hagyomány egyik nagy erénye. Ebben a nemzetben a többség ezt a hitet vallja. Ez a hit egyszerű dolgokat tanít nekünk: szeressük egymást, legyünk türelmesek, ahogyan Mennyei Atyánk is türelmes.

Az Újszövetségben két görög szót fordítanak türelemnek. Mindkettőnek nagy jelentősége van a mai keresztények és a keresztény családok számára.

A *hupomonē* alatta maradást jelent, mint amikor valaki elvisel egy terhet. A nehéz körülmények között való állhatatosságra utal.¹⁰ Ez a görög kifejezés az Ószövetségben az 'EREK 'APPIM (lassú a haragra) kifejezésnek felel meg. Az Újszövetségben a leggyakoribb szinonimája a HYPOMONE, amely az „elviselni alatta” kifejezésre utal. Mindannyian arra kapunk felszólítást, hogy viseljük türelmesen életünk terheit. Ez a szó egy bizonyos magatartásra tanít bennünket mind az emberekkel, mind a körülményekkel szemben. Kifejezi azt az emberekhez való hozzáállást, amely soha nem veszíti el a türelmet *velük szemben*, bármilyen ésszerűtlenek legyenek is, és amely soha nem veszíti el a reményt *írántuk*, bármilyen szeretetlenek és taníthatatlanok legyenek is. Azt mondja nekünk: kezeljük őket óvatosan: ők emberi lények. Az eseményekkel kapcsolatban megtanít bennünket arra a magatartásra, amely soha nem ismeri el a vereséget, és amely soha nem veszíti el a reményt és a hitet, bármilyen sötét is a helyzet, bármilyen érthetetlenek is az események, és bármilyen fájdalmas is Isten fenyítése. A Galatákhoz írt levél 5. fejezetének 22. versében használt *makrothumia* a makros (hosszú) és a thumos (szenvedély vagy indulat) szavakból képzett összetétel. A türelem a Galatákhoz írt levél 5. fejezetének 22. versében szó szerint azt jelenti, hogy hosszú indulat, abban az értelemben, hogy az a képesség, hogy valaki hosszú ideig képes visszatartani az indulatait. Egyes szerzők hosszan-

tűréssel fordítják. A türelmes ember sok fájdalmat és szenvedést képes panaszkodás nélkül elviselni.

A türelmes ember lassan haragszik, mivel azt várja, hogy Isten nyújtson vigaszt és megbüntesse a bűnt. Mivel ez a Lélek egyik gyümölcse, csak a Szentlélek ereje és működése által birtokolhatjuk a makrothumiat az életünkben. Ezt a kegyelmet kérjük ma magunk és családjaink számára.

Mit tanulhatunk a türelem bibliai fogalmából?

A türelem angyali erény. Mélyen emberivé és mélyen istenivé tesz bennünket (Szent Iréneusz). Segít eligazodni az élet viharos tengerein, lelki erőt építeni, hinni az élő Istenben, felragyogtatni emberségünket a leg-sötétebb éjszakákon is. A mások és az Isten iránti szeretetet teszi az élet végső céljává.

A mi Istenünk szeretet; a mi Istenünk végtelen türelem

Világosan szólva, Isten türelme velünk szemben egészen elképesztő. Látjuk Isten türelmét abban, ahogyan Ádámmal és Évával bánik, amikor azok bűnbe esnek, és amikor megadja nekik kegyelmi szövetségének ígéretét. Akkor is, amikor az első fiú, Káin megöli testvérét, Isten végtelenül türelmes, és megvédi őt. Isten türelmét látjuk Noéban és a bárkában, amint várják, hogy az özönvíz visszahúzódjon. Látjuk, hogy Isten türelme nyilvánul meg az izraeliták hosszú útja során, még a pusztában való zúgolódásuk alkalmával is. Látjuk türelmét az evangéliumokban, amikor Jézust, Isten Fiát elutasítják és elhagyják. És látjuk türelmét az egyházzal szemben, az egyház történelmének hullámzásában, egészen napjainkig. Isten még akkor sem mond le rólunk, amikor mi, az ő népe kudarcot vallunk.

Akiket Isten nagyobb dolgokra hívott meg, azok a türelemmel bizonyították, hogy érdemesnek bizonyultak rá.

- *Ábrahám.* Ábrahámot e világ három nagy hitének atyjának nevezik. De ez az egyszerű ember egész életében próbára volt téve: felesége nem tu-

dott gyermeket szülni, türelmesen kellett várnia, amíg az nagyon idős nem lett, és még azt a fiút is fel kellett áldoznia, Ábrahám türelemmel engedelmeskedett; arra kérte [Isten], hogy új földre menjen, elhagyva régi helyének biztonságát. Isten nagyon sok ígéretet adott, de nem akkor, amikor Ábrahám azokat várta. Ábrahám megkapta az ígéreteket. Életében nem látta azok teljes beteljesülését (Zsid 11,13). De látta a kezdetüket. Ábrahám nagy alakja a Bibliának, mert türelmesen bízott Isten ígéreteiben.

- *Mózes.* A Biblia ambiciózus listát vázol fel a Mózesnek tulajdonított vezetői tulajdonságokról, többek között az alázatosságról, az empátiáról és a hősiességről, de a türelemről, az önreflexióról, a karizmáról és a bölcsességről is. Bár kevesen tudják mindezeket a tulajdonságokat utánozni, a türelem az egyik, amelyik közülük kiemelkedik. Mózes türelemért könyörgött Istenhez, és amikor Isten megbüntette Mózes, ő türelmesen elfogadta azt.
- *Jób.* A türelem tekintetében azonban Jób a mindenkori kedvenc hősünk. Jób életének és tanúságtételének erőteljes üzenete van, ő a türelem legjobb bibliai megtestesítője. Felesége és barátai azt mondják neki, hogy átkozza meg Istent és haljon meg. Ő azonban még akkor sem hajlandó átkozni Istent, amikor elvesztette családját, vagyonát és fájdalmas betegség sújtja. Tudja, hogy ő semmi a hatalmas Isten előtt.

Isten küldetése a türelem által formál minket

Amikor Isten az Ószövetségben meghívja a prófétákat, akkor az engedelmességre, kitartásra, és ami fontos, türelemre szóló meghívást jelent. Az ószövetségi próféták szüntelenül Isten Igéjét hirdették a figyelmetlen és gyalázkodó hallgatóságnak. Türelmesen szenvedtek, de tanúságot tettek Jahve hatalmáról:

- Jeremiást egy ciszternába vetették (Jer 38,1–16),
- Illés annyira kimerült az Izebel elleni harcban, hogy meg akart halni (1Kir 19,1–8),
- Dánielt pedig oroszlánok vermébe vetette egy király, aki a barátja volt (Dán 6,16–28),

- Miközben Isten késleltette az ítéletet, Noé megjövendölte a pusztulást, és 120 év alatt egyetlen megtérője sem volt (2Pt 2,5).

Leckék a türelemről az ószövetségi próféták meghívása alapján

Életünk tele van kihívásokkal és lehetőségekkel. Minden kihívás egyben lehetőség is. Akik türelmesek, azok minden kihívást lehetőséggé alakítanak, és növekednek az életben. Ábrahám, Mózes és Jób megmutatják nekünk az utat. Minden kihívás életet megváltoztató lehetőséggé változott. Akik türelmetlenek, azok a lehetőségeket kihívássá és átokká változtatják. Ádámnak és Évának, Káinnak nem volt türelme. Isten mérhetetlenül türelmes az emberekkel, de Isten nem gyorsétermi eladó. Ki kell várunk az Ő idejét; és az élet áldott lesz.

A türelem mint életerő

Türelem a teremtésben. Nézd meg a világegyetemet, a Napot, a Holdat és a csillagokat, a Föld forgását, a nappal és az éjszaka váltakozását, az évszakokat, az egész természetet! Véget nem érő mozgásukban kitartanak a türelemben.

Saját születésünk. Tekintsünk önmagunkra: anyánk méhében formálódunk; mindegyikünk végigjárta a fejlődés folyamatát az embriótól a gyermekig és a kifejlett emberi lényig. Egy nő türelmesen várakozik. Mi az ő türelmének nagy áldozatából születünk. Ez nem egy hirtelen, megdöbbentő és drámai megjelenés. A 139. zsoltár gyönyörűen összefoglalja ezt: „Uram, anyám méhében te szőtted a testem”. Isten türelmes munkája, hogy összeszött engem, hogy összerakott, hogy azzá a személlyé legyek, aki vagyok.

Jézus példabeszédei a magvetésről. Mint a földműves, aki várja a tavaszi és nyári esőt, úgy kell türelmesnek lennünk az Úr eljöveteléig (Jak 5,7–8). Jézus gyakran beszél a magról, amely „meghal és százszoros termést hoz”. Ez a mag a türelem. A mag a föld ölében fekszik, türelmesen, csendben. Aztán ebből a türelemből nő ki a növény, majd a fa. A fa a türelem egyik nagyszerű példája.

Mit tanulhatunk a türelemről, mint életerőről? Az egész teremtés a teremtő türelem dicsőségét zengi. Isten türelme hozta létre a világegyetem dicsőségét, egy anya türelmes kilenc hónapos várákozása hozza el az élet csodáját mindannyiunk számára. A földbe vetett mag türelmes várákozása hozza el az életet adó szemeket. Ezek a szemek várákoznak, hogy kenyérré váljanak, a kenyér pedig az Eucharisztia kenyérévé, amely az örök életet hirdeti. A türelem Isten szolgálóleánya.

Az Eucharisztia, mint az isteni türelem – az életünkre vonatkozó következmények

A II. Vatikáni Zsinat azt mondja: Az Eucharisztia lelki életünk forrása és csúcspontja.¹¹ Isten valóban jelen van és türelemmel vár. Az egyházatya, Tertullianus ezt írta: Mert ahol Isten van, ott van az ő fogadott gyermeke is, nevezetesen a türelem. Ahová Isten Lelke leszáll, oda a türelem elválaszthatatlanul elkíséri őt.¹² AZ EUCHARISZTIA AZ ISTENI TÜRELEM SZENTSÉGE.

Mi az isteni türelem üzenete az Eucharishtiában?

Jézus vár ránk. Már a világ teremtése előtt arra rendeltetett, hogy várjon ránk (Kol 1,15–17). Vár minket, mielőtt anyánk megismert volna minket (Jer 1,5).

Az eucharisztikus Jézus várja, hogy olyanok legyünk, mint ő. Fokozatosan válunk hozzá hasonlókká: nyitottabbá, nagylelkűbbé, gondoskodóbbá és együttérzőbbé. Adakozóbbá válunk, akár olyannyira, hogy feláldozzuk magunkat másokért. És mindeközben Jézus vár. Várja azt a pillanatot, amikor mi is ugyanazt a magatartást tanúsítjuk iránta, mint ő irántunk. És amikor ezt megtesszük, abban a pillanatban kinyilatkoztatja magát nekünk. Megnyílik a szemünk, és az életünk emmauszi úttá válik az Úrral.

Most nem a tabernákulum körül vagyunk: úton vagyunk Emmausz felé. Az utcákon vagyunk az utóbbi két évben. És ennek nagy jelentősége van. Ezt az utat csak türelemmel lehet végigjárni.

Az életünk új szentáldozássá válik – amikor türelmesen osztozunk másokkal

A pap két fontos cselekményt végez az oltáron: megtöri az Igét és megtöri a kenyeret. Az Eucharisztia lelki kegyelmünk csúcsa. Sajnos 16 hónap telt el azóta, hogy az emberek hozzáférhettek ehhez a lelki forráshoz. Örülök, hogy Magyarország összegyűlhetett a szentáldozásra. Sok helyen a templom bezárása és a szentmisék felfüggesztése hatalmas lelki és szellemi fájdalmakat okozott. Ezek a sötét idők emlékeztetnek bennünket arra, hogy az Eucharisztianak mélyebb jelentése van, az nem csak vasárnapi összejövetel. Jézus halálra ítéltése közepette tartotta meg eucharisztikus ünneplését. Az első Eucharisztiaát egy halálra ítélt fogoly mondta. Egy fogoly szeretetből. Jézus azonban örökkévaló pap. Már e vacsora előtt is gyakorolta papságát, másfajta kenyeret tört meg. Megtörte a gyógyítás kenyerét, az éhezők táplálásának kenyerét, a vigasztalás kenyerét, a megbékélés kenyerét, az igazságosság kenyerét. Az oltárt Jeruzsálem utcái jelentették.

Ez az az Eucharisztia, amelyet keresünk. A globális Eucharisztiaát. Egy olyan világot, ahol Isten igazsága győzedelmeskedik. Az erőforrások megosztásának globális Eucharisztiaját. A háborúk nélküli világ globális Eucharisztiaját. Egy olyan globális Eucharisztiaát, ahol a világ nem fektet fegyverekbe, amikor milliók éheznek.¹³ A gazdasági és környezeti igazságosság globális Eucharisztiaját. Az Eucharisztia megosztás. A pápa rámutatott arra, hogy még a vakcinák elosztása is igazságtalan.¹⁴ Szeretném megismételni a legutóbbi Eucharisztikus Kongresszuson elhangzott kiáltásomat. Az Eucharisztia prófétai kiáltás oltárok millióiról: kiáltás az igazságosságért. Kiáltás a harmadik világháború miatt: a szegénység, az éhség, a kiszolgáltatottak elnyomása ellen.¹⁵

Az idő nem árucikk: az a szívek közössége – Jézus türelmesen vár az Eucharisztiaiban

Tekintsünk a világunkra és az életünkre. A modern ember lázasan él. Szakadatlanul siet. Állandóan rohan. Nyugtalan; egyre többet akar szerezni, egyre többet akar fogyasztani. Nem elégedett. Gyűlöli a csendet, nem tud

várni. A gyorsaság ma az első számú érték. Lassúnak lenni bűnnek, időpocsékolásnak számít. Jézus azonban vár. Azért jött el hozzánk, mert: úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda. Nekünk, akik sietünk, mert „nagyon fontosak” az ügyeink, talán kevésbé van szükségünk a büszkeségünket erősítő szabadságra, mint arra, hogy észrevegyük, hogy Jézus azok között áll, akiknek nincs más választásuk, mint várakozni: az éhezők, a betegek, a bebörtönzöttek, a gyászolók között van, azok között, „akik éheznek és szomjaznak az igazságot”.¹⁶ Az Eucharisztia megtanít bennünket a türelemre: a türelem szentté tesz bennünket, hogy jelen legyünk mások számára, mint Jézus. Ezek a pillanatok sokak számára a magány, a szorongás pillanatai – a mi jelenlétünk Jézus jelenléte. „Magányos voltam, és te a jelenlétedet adtad nekem” (Mt 25 parafrazeálása).

Eucharisztikus türelem mint a mindennapi élet kenyere

Az igazi szeretet a türelemmel kezdődik: a türelem valóban kritikus erény a keresztény életben. Szent Pál a szeretet számos jellemzőjéről szólva a türelmet említi első helyen, amelyet a jóság követ. „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos” (1Kor 13,4). Mindannyiunknak kérnünk kell Istent, hogy adja meg nekünk a türelem és a jóság kegyelmét. A türelem gyakorlása egyszerű, mégis mélyreható módja annak, hogy növekedjünk a szentségben. A szentségben való növekedés az Isten és a felebarát iránti szeretetben való növekedést jelenti. A megpróbáltatások erősítik a türelmet: akkor növekszünk lelki életünkben és szentségünkben, amikor Isten szeretetért türelmet gyakorlunk a megpróbáltatások alatt. Kísértésbe eshetünk, hogy türelmetlenek és dühösek legyünk; úgy érezhetjük, hogy feladjuk, amikor mindennapi életünk emberei és körülményei próbára tesznek bennünket. De a kereszt a mi példaképünk és ösztönzésünk.

A türelem erő: A türelmetlen ember gyenge ember. „A türelem – mondja Aquinói Szent Tamás – a lelkierő erényéhez kapcsolódó erény, amely megakadályozza az embert abban, hogy eltérjen a helyes értelem-től.” Szent Ágoston szerint a türelem képessé teszi az embert arra, hogy

az élet bajait a lélek nyugalmával viselje el, anélkül, hogy hagyná magát bosszúságoktól zaklatni. A türelem erénye erős fegyver az ördög ellen.

Türelem és kitartás mint eucharisztikus kegyelem

- Összefoglalva, a türelmet egy nagyon kívánatos erényként értelmezzük. Önuralmat és hosszú szenvedést követel. A pszichológia ezt késleltetett kielégülésnek – a várakozás képességének – nevezi. A hosszantűrés szükséges a valódi élethez. A verseny nem mindig a gyorsaké; gyakran a türelmeseké, a kitartóaké és az állhatatosaké.
- A türelem a Lélek egyik gyümölcse (Gal 5,22), és a kitartás a „keresztény kegyelmek” között szerepel (2Pt 1,6). Igyekezzünk megérteni ezeket az áldott szavakat, és alkalmazzuk őket az életünkre. Az igazi keresztény ember nem fél a türelem „keresztjétől”.
- A türelem szelíden elvezetett minket a metanoiához – a szív megtéréséhez. Isten nem akarja, hogy valaki is elveszen, hanem hogy mindenki bűnbánatot tartson (2Pt 3,9).
- A türelem, a cél felé való állhatatos versenyfutás a mi üdvösségünk alapja (2Pét 3,15). Pál úgy tekintette magát, mint Isten hosszantűrésének haszonélvezője (1Tim 1,15–16).
- A türelem a megbocsátás egyik kulcseleme (Kol 3,12–13). Ez a tulajdonság a szelídséggel és a türelemmel párosulva szükséges ahhoz, hogy megőrizzük a Lélek egységét a béke kötelékében (Ef 4,1–3).
- Arra int bennünket, hogy mindenkivel szemben türelmesek legyünk (1Tessz 5,14). Türelmesnek kell lennünk másokkal még akkor is, ha ők időnként ésszerűtlenek.

A türelem tízparancsolata

A türelem a tízparancsolatban való összefoglalásával szeretném lezárni ezt a csodálatos interakciót veletek. Mózes a Sínai-hegyen állt, hogy átadja a tízparancsolatot. Egy könnyedebb hangnemben hadd adjam át én is a türelem tízparancsolatát mindannyiótoknak, akik részt vettek ezen a nemzetközi konferencián.

Mózes akkor találkozott először Jahvéval,¹⁷ amikor égett a csipkebokor. Isten önmagát is a türelem és a könyörület Isteneként határozza meg; egyszer azt mondja Mózesnek: „Jahve, irgalmas és könyörülő Isten, hosszantűrő, gazdag kegyelemben és hűségben.”

Ma is sok olyan problémánk van, mint az égő csipkebokor. De az Úr azt mondja nekünk: ismerem szenvedésedet, mindig veletek vagyok. Igen. A türelem a személyes életben, a kapcsolatainkban és a világban Isten békéjét hozza el mindannyiunk számára.

Hadd soroljam fel a türelem tízparancsolatát.

1. *Légy türelmes önmagaddal!* Igen. Ezek a napok a szorongás napjai. Mindig jönnek gondok kívülről. Viktor Frankl azonban nagy bölcsességet adott: még a legsötétebb pillanatokban is irányíthatod a szenvedésedet azzal, ahogyan a világra nézel. A keleti vallások mindig azt mondják, hogy az elménk egy „majomelme”, amely állandóan egyik szorongásból a másikba ugrál, és soha nem engedi, hogy békében legyünk. Légy türelmes! Légy pozitív! Amikor próbára teszik a türelmedet, légy pozitív! Amikor Covid-teszten vagy, légy negatív! „*Azt mondom ezért nektek: Ne aggódjatok életek miatt!*” (Mt 6,25).

2. *Építs életenergiákat a türelem által!* Az élet valóban kemény menet. A bölcsesség azt tanítja nekünk: ha nincs fájdalom, nincs nyereség. Túlélési energiánkat türelemmel és csenddel kell építenünk. A türelem mentálisan erősít bennünket; a csend érzelmileg erősít bennünket. A türelem teljes kontrollt ad az életünk felett. Imádkozzunk a zoltárossal együtt: „*Remélek az Úrban, benne remél lelkem, és bízom a szavában. Lelkem várja az Urat, jobban, mint az őr a hajnalt*” (Zsolt 130,5–6).

3. *Őrizd meg a békédet minden találkozásban mindössze 10 másodperces türelemmel!* Minden emberi kapcsolatunkat befolyásolják a reakcióink. A dühös és szorongó emberek reaktívan támadnak másokra, amikor megbántva érzik magukat. Katasztrófa az életben, depresszió. Csak annyi kell hozzá, ahogy a pszichológusok mondják, hogy őrizzük meg a türelmet mindössze tíz másodpercig. Ne reagálj egyből. Semmi kirohanás. Tíz másodperc jobb perspektívát, lelki békét ad. Egyszerűen hagyj, hogy az „igen” legyen „igen”, a „nem” pedig „nem”. Bármi más a gonosztól származik.

4. *Tanuld meg, hogy az élet nem gyorsétel; az egy zsenge növény, amelyet a türelem fává nevel!* Ezekben a gyors és dühös időkben az életet

gyorsételként kezelik, katasztrofális eredményekkel. Az élet a türelem által virágzik. Istennek hat napjába telt, hogy megteremtsen minket. A teremtés nem gyorsételként történt. Gyengéd növény volt, amelyet Isten táplált. „Látta, hogy nagyon jó.” A türelem a bölcsesség formája. Azt mutatja, hogy megértjük és elfogadjuk, hogy a dolgoknak a maguk módján és idejében kell fejlődniük. És ez békét ad nekünk (Jon Kabt Zinn).

5. *Tanuld meg, hogy a szeretetet, a reményt és a hitet csak a türelem táplálja!* A másokkal szembeni türelem a szeretet; az önmagunkkal szembeni türelem a remény; az Istennel szembeni türelem a hit (Adel Bestavros). Legmélyebb lelki életünket csak a türelem táplálja. Szent Pál ezt mondja: három dolog tart örökké: a hit, a remény és a szeretet, és ezek közül a legnagyobb a szeretet (1Kor 13,13). Ezek csak a türelem által maradnak meg.

6. *Türelmesnek lenni a hit gyakorlásának egyetlen módját jelenti.* Isten ideje nem mindig a mi időnk. Imádkozom, és kérem Istentől, amit akarok, és azt MOST akarom! A 40. zsoltár 1. verse így szól: „Bízam az Úrban, bizakodtam, s ő lehajolt hozzám és meghallgatta kiáltásomat”. Sok mindent kérhetünk az életben MOST. De Isten tanít minket: a türelem termi a legjobb gyümölcsöket.

7. *A türelem több embert vonz.* A türelem előnye, hogy az emberek vonzódnak hozzád. Ha türelmes ember vagy, akkor többet akarnak majd foglalkozni veled, mint olyasvalakivel, aki dühbe gurul. Az emberek olyasvalakivel akarnak majd beszélgetni, aki türelmes lesz a hibáikkal, különösen, ha tanulni próbálnak. Türelmesnek lenni azt jelenti, hogy amikor dühösnek kellene lenned, akkor a megértést választod. A dolgok megtörténnek.

8. *A türelem az a ragasztó, amely összetartja a modern családot.* Amint Ferenc pápa gyakran figyelmeztetett minket a családokat fenyegető veszélyekre, a türelmetlenség az, ami tönkreteszi a modern családokat. Szent Pál azt tanácsolja: „...éljetekek méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, teljes alázatban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjetekek rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a Lélekek egységét” (Ef 4,2–4).

9. *A türelem radikálisan növeli a sikerre való képességedet.* Segít félretenni a frusztrációt, ami feladáshoz vezethet, segít pozitívabban gondolkodni és jobb döntéseket hozni, valamint segít a hírnevünk építésében.

10. *A türelem az egyetlen módja annak, hogy ez a világ békében élhessen.* A történelem azt mutatja, hogy az indulatos, lobbanékony, türelmetlen vezetők katasztrófákhoz vezették a világot. A türelemnek akkor van ereje a békéhez, amikor a vezetőben megvan a türelem ereje. Ferenc pápa üzenete: Az igazi erő a szolgálatban van. Jézus két arrogáns hatalommal nézett szembe: Heródezzel és Pilátussal. Ők a történelem lábjegyzeteivé váltak. Jézus alázatos, szelíd és türelmes szolgálata az emberiség vezérfénye volt a történelemben.

Konklúzió

Köszönöm mindenkinek a csodálatos türelmét, amellyel végigkísérte ezt a beszédet.

Ez a csodálatos összejövétel a világ minden tájáról bizonyítja globális közösségünket. Az Ószövetségben a szabadulás húsvéti vacsorájával kezdve Jézus az utolsó vacsorán megalapította az Eucharisziát, és a hitben türelmesen várjuk az eszkatológikus vacsorát a szentek közösségével együtt. A Lélekben való élet türelmes várakozás. Isten minden korban Ádámra és Évára vár, Isten az ő választott népére vár. A nép a Messiásra vár. A türelem nagy szerepet játszik hitünk útján. Ezt az angyali erényt az Eucharisziával összefüggésben szemléltük. Megértjük, hogy ez a pandémiai időszak a várakozás időszaka a kegyelmek új világára.

Mélyen megérintett ez az összejövétel, a ti szeretetetek. Nagyon nehéz időket éltünk át az elmúlt hét hónapban. Együtt voltunk az úton népünkkel, könnyeikben és megtörtségükben, sokrétű kihívásaikban. Nemzetünknek gyógyulásra van szüksége. Energiát ad nekem ez a részvétel, a pünkösdi légkör megtapasztalása. A Szentlélek tüzes nyelvei ereszkedjenek le mindegyikünkre, erősítsenek meg bennünket hitünkben, adjanak meg nekünk minden kegyelmet! Az Ő hatalmas jelenléte gyógyítson meg mindannyiunkat!

Erősen érzem, hogy ez az Eucharisztikus Kongresszus a globális gyógyulás kiindulópontja. Isten, az örök gyógyító érintsen meg mindannyiunkat, és vezessen el minket annak tudatosítására, hogy az ő kegyelme mindig ott van számunkra.

Köszönöm szépen Magyarországnak, Magyarország egyházának, kedves barátomnak, Őeminenciájá, Erdő Péter bíboros úrnak, barátainknak szerte a világon. Legyen áldás mindegyikötökön!

Jegyzetek

1. <https://www.manilatimes.net/2016/01/24/news/national/international-eucharistic-congress-in-cebu-opens/241175>
2. <https://www.churchpop.com/2018/09/28/nothing-is-impossible-gods-mercy-re-markable-story-behind-mary-undoer-of-knots/>
3. <https://www.theguardian.com/world/2001/dec/24/alexbellos>
4. <https://www.goodreads.com/quotes>
5. <https://www.idrc.ca/en/research-in-action/meeting-challenges-covid-19-pandemic-myanmar>
6. [https://www.thelancet.com/article/S0140-6736\(20\)30460-8/fulltext](https://www.thelancet.com/article/S0140-6736(20)30460-8/fulltext)
7. <https://www.internationalhealthpolicies.org/blogs/a-personal-reflection-on-covid-19s-spiritual-impact/>
8. <https://www.internationalhealthpolicies.org/blogs/a-personal-reflection-on-covid-19s-spiritual-impact>
9. <https://www.washingtonpost.com/world/europe/pope-francis-speech-coronaviruss-pandemic/2021/02/08/>
10. <https://www.gotquestions.org/fruit-Holy-Spirit-patience.html>
11. <https://www.ewtn.com/catholicism/library/eucharist-source-and-summit-of-christian-spirituality-10380>
12. <https://www.baylor.edu/content/services/document.php/256793.pdf>
13. <https://time.com/3930178/pope-francis-weapons-manufacturers-christian/>
14. <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/pope-francis-calls-world-share-vaccines-face-pandemic>
15. <https://international.la-croix.com/news/religion/eucharist-demands-third-world-war-on-poverty/2520>
16. <https://www.baylor.edu/content/services/document.php/256793.pdf>
17. Kiv 20; MTörv 5.